
МЕДІА-ОСВІТА

УДК 004:001

Володимир Оскрого

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ І ПІДГОТОВКА ЖУРНАЛІСТІВ

У статті розглянуто деякі аспекти підготовки студентів-журналістів з інформаційних технологій в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова. Автор пропонує певний підхід до організації лабораторних робіт з окремих дисциплін, пов'язаних з інформатикою, мета яких покращити їх викладання.

Ключові слова: журналістика, інформаційні технології, інформатика, освіта.

В статье рассмотрены некоторые аспекты подготовки студентов-журналистов по информационным технологиям в Одесском национальном университете имени И. И. Мечникова. Автор предлагает определённый подход к организации лабораторных работ по отдельным дисциплинам, связанных с информатикой, цель которых улучшить их преподавание.

Ключовые слова: журналистика, информационные технологии, информатика, образование.

The article deals with some aspects of teaching of journalist students in IT in Odessa National university in the name of Mechnikov. The author introduces an approach in organisation of laboratory works on several courses dealing with computer science. The goal is to improve the education of those subjects.

Key words: journalism, information technology, computer science, education, training.

Епоха переходу від суспільства індустріального до суспільства інформаційного висуває специфічні вимоги до підготовки фахівців із соціальних комунікацій, у тому числі журналістів. На цьому наголошують у своїх працях відомі українські вчені-журналістикознавці, зокрема В. В. Різун [4], В. Й. Здоровега [2], І. Л. Михайлин [3].

Подальше заглиблення інформаційних технологій у суспільство спричинило появу нового виду засобів масової інформації – Інтернет-ЗМІ. І. М. Артамонова зауважує, що це ініціювало трансформацію вимог до професіоналізму журналістів, які працюють у цих новітніх ЗМІ [1].

Студенти-журналісти продовжують опановувати інформаційні технології під час вивчення таких навчальних дисциплін, як «Технічні засоби масової комунікації», «Основи наукових досліджень і статистики», «Електронні видання та Інтернет» тощо. Продовжують, адже вони вже зустрічалися з ними, наприклад, ще у середній школі (згадаємо шкільний курс інформатики).

Знайомство з першокурсниками відразу виявляє те, що, на жаль, переважна більшість із них не володіє раціональними прийомами використання основних пристроїв керування сучасним персональним комп'ютером (ПК) та введення інформації у нього (маємо на увазі комп'ютерні мишку та клавіатуру). Нічого дивного – це лише прояв притаманної молоді XXI століття «клікової свідомості» [1, 171]. А навчати людину, як раціонально використовувати мишу разом з клавіатурою, потрібно ще з моменту першого знайомства з ПК...

Подальше спілкування зі студентами в навчальному процесі приводить до висновку, що потрібно рішуче викорінювати відому парадигму студентського буття «від сесії до сесії живуть студенти весело». Проте «вичавлювати» її із свідомості (як студентів, так і викладачів) не так вже й легко. З одного боку, Болонський процес безпосередньо зобов'язує до цього викладачів і студентів, з іншого...

Для подальшої оптимізації викладання інформаційних технологій у межах вищезазначених навчальних дисциплін було вирішено доповнити відповідне навчально-методичне забезпечення новим комплексом завдань для лабораторних робіт. Їх відбір здійснено таким чином, що студенти-журналісти мають усе необхідне для засвоєння прогресивних методів і навичок роботи з інформацією, які потім дозволять їм успішно виконувати свої професійні обов'язки у сучасному інформаційно-технічному середовищі. А саме: 1) акцент зроблено на використанні можливостей стандартного офісного пакету для обробки наявної інформації з метою отримання «нових» даних; 2) комплекс реалізовано з використанням новітніх інформаційно-комунікаційних технологій; 3) застосовано наслідування знань та умінь (вшановано фундаментальний принцип педагогіки – «повторение – мать учения»).

Проілюструємо ці принципи відбору завдань на наступному прикладі. Уявимо, що для виконання редакційного завдання необхідні деякі гендерні характеристики певного виборчого блоку. Йдеться про такі числові характеристики виборчого списку, як «Відсоток жінок», «Відсоток чоловіків», «Середній вік» (у тому числі окремо «для жінок» і «для чоловіків»). Отже, маємо завдання однієї з лабораторних робіт навчальної дисципліни «Електронні видання та Інтернет»: знайти в Інтернеті офіційний сайт ЦВК, на цьому ж сайті знайти список кандидатів вказаного виборчого блоку та порахувати для нього задані числові характеристики, спираючись на вже засвоєні знання, уміння та навички з дисциплін «Основи наукових досліджень і статистики» та «Технічні засоби масової комунікації». Звісно, інструкція для виконання подібної лабораторної роботи оформлена набагато детальніше, згідно з існуючими вимогами.

Для навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень і статистики» завдання відповідної лабораторної роботи формується як знаходження основних числових характеристик випадкових величин «Вік» і «Стать». При цьому вихідна інформація подана у вигляді документа формату Microsoft Word – відповідного виборчого списку. Для виконання цієї лабораторної роботи студенти мають «перенести» інформацію з документа Microsoft Word у документ Microsoft Excel, застосовуючи знання, уміння та навички, здобуті під час вивчення дисципліни «Технічні засоби масової комунікації».

Зокрема, мається на увазі правильне застосування функцій пошуку та заміни, перетворення тексту на таблицю і навпаки текстового процесора Microsoft Word, використання формул табличного процесора Microsoft Excel для здійснення статистичних обчислень тощо. Все це є предметом відповідних лабораторних робіт з дисципліни «Технічні засоби масової комунікації».

До речі, подібний підхід до формулювання завдань лабораторних робіт надає можливість проілюструвати концепцію «видобування даних» («data mining»).

Студенти також переконуються у корисності дотримання принципу єдиноподібності – це дозволяє автоматизувати обробку великих масивів інформації.

Комплекс завдань для лабораторних робіт, як і решта навчально-методичного забезпечення, виготовлено у двох варіантах –

офлайновому та онлайнному. Вони не є тотожними. Офлайнова версія – традиційні друкovanі видання. Онлайнний варіант – електронне видання, розміщене в кафедральному Інтранеті. Крім електронних аналогів (файли у форматах *pdf* та *djvu*) друкovanої версії він має у своєму складі додаткові інформаційні матеріали та різноманітні тести. Серед останніх слід відзначити «онлайнні екзамени». Вони дозволяють студентам самостійно перевіряти рівень своїх знань з певних дисциплін.

Для створення будь-якого «онлайнного екзамену» з вибором відповіді з готового списку застосовується, написана на мові JavaScript (використано відкритий код), прикладна програма-шаблон. Вона відзначається суттєвою гнучкістю: 1) викладач сам визначає кількість запитань, на які відповідає студент; 2) механізм «випадкової перестановки» запитань та відповідей практично гарантує унікальний склад запитань при кожному застосуванні; 3) викладач може додавати або виключати будь-які запитання – програма автоматично вирішує проблеми перестановки, адміністрування та оцінювання результатів.

Подібне впровадження Інтернет-технологій значно підвищує ефективність використання комп'ютерного класу та полегшує студентові виконання навчальних завдань з дисциплін, пов'язаних з інформатикою. Він більше не зв'язаний розкладом аудиторних занять, а може завітати до класу у зручний (у межах розумного) для нього час та «поспілкуватися» з кафедральним сервером. Було б бажання...

Сподіваємось, що комплексне застосування запропонованих заходів позитивно вплине на навчальний процес. Корисний ефект від часткової імплементації вже помітний.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. *Артамонова І. М.* Тенденції становлення та перспективи розвитку інтернет-журналістики в Україні: Монографія. – Донецьк, 2009.
2. *Здоровега В. Й.* Теорія і методика журналістської творчості: Підручник. – 2-ге вид. – Л., 2004.
3. *Михайлин І. Л.* Журналістика як всесвіт: Вибрані медіадослідження. – Х., 2008.
4. *Різун В. В.* Проблеми і перспективи розвитку журналістської освіти в Україні початку ХХІ століття // Наукові записки Інституту журналістики. – К., 2004. – Т. 16. – С. 6–13.